

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. L. Terracinen. I[u]risdictionis. De jurisdictione Vicarii Urbis intrà districtum etiam in causis primæ instantiæ in concursu Ordinarii loci, & de præventionem inter eos. Et quid si ipsa Ecclesia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

landum ab attentatis vel nullitate executionem, quæ antè inhibitionem infra tempus datum ad appellandum, vel etiam post interpositam appellationem facta esset, illamque sustinendam, secus autem quoad facultatem inhibendi, ac obligationem parendi inhibitioni, & abstinendi ab ulteriori executione, donec per eundem inhibentem, vel alterum superiorem dicta inhibitiō moderetur, ut docet praxis quotidiana, etiam in processibus executivis obligationis cameralis, vel litterarum Apostolicarum, aut possessorii summarissimi manutentionis, cum similibus in, quibus appellatio suspensiva sit regulariter prohibita, ex duplici clara ratione, Una quia inhibitiō sive iusta, sive iniusta est timenda, neque in libito subditi, & inhibiti positum esse debet eam interpretari, aut alias iudicare ut supra, & altera, quia sæpius, etiam in his iudiciis & processibus executivis, juxta quotidianam praxim utriusque signaturæ, gratiæ, & iustitiæ, & Cameræ admittitur appellatio etiam suspensiva ratione iniustitiæ, seu ex alio motivo, igitur expectandum est iudicium inhibentis vel alterius superioris, & interim abstinendum, Atque in hac specie ad superiorem pertinet inspicere an intrarent necne termini manifeste injuriæ, & violentiæ, ita ut ille qui sub nomine Conservatoris processerat, personam iudicis potius, quam veri & proprii Conservatoris, ex negotii qualitate gereret, ideoque difficile est iudicium superioris in hoc effugere.

- 5 Oppidum Sermoneta est intrâ districtum, & quid de illo Seria.
- 6 A finibus spiritualibus non inferitur ad temporales, & e contra.
- 7 Vicinitas regulatur ab ipsa Ecclesia Cathedrali, cuius situatio attendenda est.
- 8 Quomodo consideretur Vicarius Urbis, & in quo fundetur ejus jurisdictio intrâ districtum.
- 9 An jurisdictio Vicarii correctâ sit per Concilium Tridentinum.

D I S C. L.

Attrato delicto in Oppido Sermonetæ hujus Terracinen. Diocesis, Curia Episcopalis per inquisitionem processum formavit contra prætenfos delinquentes, quos partes offensæ quærelarunt in Tribunali Vicarii Urbis, à quo pariter efformatus fuit processus, Ortaque controversia super causæ cognitione in Signatura iustitiæ, credo eam fuisse remissam Ordinario, ex fundamento præventionis, cui, data etiam cumulativa à dicto Tribunali prætenfa intrâ totum districtum, locus est; Curia enim Episcopalis processerat ad citationem, per quam receptum est præventionem induci. *Farinac. q. 7. nu. 56. Carleval. de iudiciis tom. 1. disput. 2. nu. 879. Greg. dec. 27. & 94. Burau. & adden. dec. 109.*

Et quamvis ex parte dicti Tribunalis diceretur sibi magis cognitionem competere stante accusatione partis offensæ, nihilominus ubi res non est integra, quo solo casu intrat quæstio prælationis inter accusationem & inquisitionem, quia processum sit ad citationem, cessat omnis difficultas ex plenè deductis per *Tondut. de prævent. par. 2. cap. 50. nu. 9. cum sequen. & ita passim servat praxis Urbis, in qua multa ad sunt Tribunalia hujusmodi cumulativam habentia, quod ubi concurrat citatio realis, seu verbalis, casus remanet extrâ difficultatem, potissimè ex eo quod, quicquid de stricto jure statutum sit, de consuetudine tamen in omni ferè delicto proceditur per inquisitionem ex deductis per *Farinac. q. 1. n. 10.**

In hac autem disputatione actum quoque fuit de puncto, per Signaturam tamen non determinato, ut potè extrâ causæ necessitatem, dum ex dicta præventionem cessabat difficultas, An scilicet dicta cumulativa quæ intrâ districtum Urbis competit Tribunali Vicarii, in concursu Ordinariorum, aliorumque Judicum primæ instantiæ non obstante dispositione *Sac. Conc. Tridentini Sess. 24. de reformat. cap. 20.* locum haberet in isto casu, in quo agebatur de delicto commisso in dicto oppido Sermonetæ, quod est intrâ districtum, dum illud est diocesis Terracinen. cuius Cathedralis est absque dubio ultra 40. miliaria, & sic qualis locus attendi debeat ad effectum inspiciendi, an versaremur intrâ vel extrâ districtum.

Et in hoc scribentes, pro dicto Tribunali Vicarii deducebant firmata in specie in *Terracinen. fideicommissi decis. 1. Othoboni*, ubi occasione statutorum de filiis in conditione positus firmatur tanquam certa hujus Oppidi situatio intrâ districtum, ut in effectu est, Tum à notorio itineris experimento, Tum etiam quia etiam de Terra *Sezia*, quæ per plura miliaria magis distat, est sub dubio, apud *Burau. dec. 326. num. 5.* & fortè probabilior est affirmativa, cum me dubi, tante illa Communicas ita actissetur, ita etiam docente praxi Tribunalis Capitoli seu Senatoris, undè

TERRACINEN,
JURISDICTIONIS

PRO

CURIA EPISCOPALI

CUM

TRIBUNALI VICARII URBIS

Casus disputatus in Signatura Iustitiæ, & credo resolutus pro Curia Episcopali.

De jurisdictione Vicarii Urbis intrâ districtum, etiam in causis primæ instantiæ in concursu Ordinariorum loci, & de præventionem inter eos.

Et quid si ipsa Ecclesia Cathedralis sit extrâ districtum, intrâ quem tamen sit locus diocesis, ubi patratum est delictum, seu aliàs causa tractetur, An scilicet qualitas districtualis, & distantia, regulanda sit ab ipso loco particulari, vel potius ab ipsa Cathedrali.

SUMMARIVM.

- 1 Acti series.
- 2 Per citationem inducitur præventio.
- 3 Quis præferatur, ubi unus procedit per accusationem, alter per inquisitionem.
- 4 An loci existentes intrâ districtum sub Cathedrali, quæ sit extrâ illum, cadant sub jurisdictione Vicarii.

undè inferebant casum esse extra quæstionem.

6 Contrarium, etiam cum sensu veritatis, dicebam probabilius, quoniam à territorio temporali non benè infertur ad spirituale vel econtra, ut suprà frequenter in *Toletana disc. 1.* & in aliis habetur; Unde stant simul, illum locum quoad fines temporales reputari de districtu, tam ad effectum statutorum Urbis, quam etiam successivè jurisdictionis Senatoris & Capitoli cum similibus, & tamen diversum esse quoad fines spirituales, metiendos ex situatione ipsius Ecclesiæ Cathedralis, cujus diœcesis dicitur territorium constituens corpus individuum, quod diverso Jure censi non debet, unde propterea magna differentia est inter unam, & alteram jurisdictionis speciem.

7 Quod clarè comprobati observabam ex dispositione *Sac. Conc. Trid. Sess. 24. de reformat. cap. 9.* occasione jurisdictionis, quæ delegatur in locis *Nullius* Episcopo viciniore, quia vicinitas ex Concilii contextu regulatur ab ipsa Ecclesia Cathedrali, non autem à loco, in quo casus contingat, firmant *Barbos. in collectan. ibidem num. 4.* & *Fagnan. in cap. nullus de Parochis num. 25.* ubi testatur ita decisum per Sac. Congregationem, atque ita passim servat usus.

8 Dicebam ulterius, Vicarium Urbis non considerari tanquam Vicarium Papæ uti Papæ & Episcopi Ecclesiæ universalis, sed solum tanquam Episcopi Urbis, ita contradistincti, juxta ea quæ de hac distinctione habentur firmata in *Romana hereditatis 28. Aprilis 1659. coram Meltio dec. 62. post collationes Bondonis* de qua habetur actum pro illis de *Rochis sub tit. de fideicommissis*, & habetur magis ex professo tractatum infra *sub tit. de præminentis in Urbinaten. juris metropolitici, disc. 1.* ubi quod hic districtus reputatur tanquam species diœcesis hujus Episcopatus, quem incongruum videtur esse sine diœcesi, atque habere fines adeò restrictos intrâ agrum Romanam, ita ut Episcopi intrâ hujusmodi ambitum existentes, speciem habere videantur Coadjutorum & Vicariorum subordinatorum, absque eo quod intret incompatibilitas seu monstrum, de quo in *cap. quoniam in plerisque §. prohibemus de off. ordinarii*, dandi scilicet duos Episcopos in eodem territorio, ne detur monstrum duorum capitum in uno corpore, Cum id procedat, quando ambo prætenderent jus cœquale, & omninò independens, ita ut quilibet capitis figuram gerere velit in eodem corpore, secus autem compatibiliter & subordinatè, ut frequenter *hoc tit.* Quæ ratio adaptabilis non est, ubi Cathedralis est extrâ hujusmodi districtum seu ambitum, & consequenter intrat dicta incompatibilitas seu monstrum.

Motivabam quoque de incompetencia hujusmodi cumulativæ etiam intrâ districtum, quasi quod illa proveniret ex *Constitutione 36. Pauli III.* cui proindè derogatum fuit per generalem omnium obstantiarum derogationem contentam in *Sac. Conc. Trid. Sess. 24. de Reformat. cap. 20.* ut causæ omnes in prima instantia per locorum Ordinarios cognosci debeant, & cum quo præsupposito processit Signatura in una *Farsen. de mense Novembris 1646. proponente Dondino*; Verùm, reflectendo ad veritatem, istud motivum non videbatur tutum, quoniam dicta cumulativa non videtur resultare ab aliquo particulari privilegio, sed à dicta ratione juris diœcesani, quod fortè prætendi posset protrahi etiam ad centum miliaria, quantum importabat antiquus Urbis districtus, ut in *dicta Urbinaten. disc. 1. sub tit. de præminentis*, quasi quod moderna restrictio ad 40. utpotè

facta per Statutum circa temporalia, attendi non debeat quoad spiritualia, super quibus Senator & Populus non poterant se ingerere, sed quia observantia est in contrarium, undè tacita Papæ voluntas & approbatio exindè resultasse videtur, idcirco illa dividendam non est, firmo tamen remanente dicto antiquo ambitu, seu districtu, saltè in ordine ad territorium provinciale seu metropoliticum, ne scilicet intrâ illum alter Metropolitanus existat juxta ea, quæ habentur in *dicta Urbinaten. juris Metropolitici*: Unde propterea credebam, rectè subsistere istam cumulativam intrâ modernum districtum, respectu tamen illarum diœcesum, quarum Cathedrales intrâ illum sitæ sunt, ita ut earum Episcopis congruat dicta ratio subordinationis, qua posita dari etiam potest cognitio causarum ultrâ dictum ambitum respectu locorum diœcesis, qui magis distarent, & sic ista restrictio, ita se habet ad lucrum, ac damnum respectivè, quæ omnia discursivè deducebantur, & in ratione motivandi; Hucusque tamen occasio non dedit id formiter disputandi, ac maturum judicium de super eformandi.

BONONIENSIS CENSUS

P R O

LUDOVICO DE MARTELLIS

C O M

ALBERTO ET FULVIO
DE GRASSIS.

Causa disputata in signatura Iustitiæ,
quoad hunc punctum non
resolutus.

De jurisdictione Cardinalis Legati in prima instantia quando intret, Et an etiam in casibus, ad quos ejus facultates non extenduntur, sit prorogabilis de partium consensu in præjudicium Ordinarii; Et de materia prorogationis jurisdictionis judicis aliàs incompetentis.

S V M M A R I U M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **C**ausa in prima instantia cognoscenda coram locorum Ordinariis.
- 3 *Bononia* adest provisio particularis favore Archiepiscopi.
- 4 *Subditus* non potest prorogare jurisdictionem judicis incompetentis in præjudicium sui superioris.
- 5 *Baro* petit remissionem *Vasalli* quamvis in aliam Curiam consentientis.
- 6 *Declaratur conclusio*, de qua num. 4. cum distinctione casuum.
- 7 *De differentia* in hoc inter jus civile, & Canonicum.
- 8 *Etiam* in casu, in quo *subditus* non potest prorogare jurisdictionem incompetentis, actum subsistitur in ejus præjudicium.
- 9 *Legatus* est index competens clericorum, & concurrat cum quolibet Ordinario.
- 10 *Observantia* quando & ad quem effectum sit considerabilis.

DISC. LI.